

zweven door de mazen van den kelk de fijne zaden uit, die de dekseldoosvrucht na het openspringen van het deksel in de holte van den kelk laat vallen.

Een dergelijke traliekelk stelt volgens *Pascher* een biologisch kelktype voor, dat op één lijn gesteld kan worden met de bekende »Steppenheksen« (Roos van Jericho, *Salsola Kali*, *Plantago cretica* enz.). Ook bij andere Solanaceeën komt, hoewel minder duidelijk, dit kelktype voor.

Niet algemeen bekend is het nu waarschijnlijk, dat ook een der kinderen onzer inlandsche flora een prachtig voorbeeld dezer traliekelken levert. Het is de *aardbeiklaver* (*Trifolium fragiferum* L.), die op zilte gronden naar den zeekant niet zeldzaam is. Haar naam dankt ze aan de omstandigheid, dat na den bloei de vruchtkelken om de peul opzwellen, vleezig en donkerrood gekleurd worden, zoodat het geheele vruchthoofdje een oppervlakkige overeenkomst met een aardbei vertoont. Het optreden dezer roode kleur zou aan een verspreiding der vruchten door vogels kunnen doen denken; echter geheel ten onrechte: het zijn echte windvruchten. Juist zooals *Pascher* voor *Przewalskia* beschrijft, verdikken zich na den bloei de nerven van den uitgroeienden kelk, het in de mazen gelegen weefsel verdroogt, verbrokkelt en valt uit en een echte traliekelk ontwikkelt zich. De kelkmond sluit zich bijna; het kleine peultje laat zijn twee zaden vrij, die door de grootere mazen van den kelk naar buiten vallen.

In den zomer van 1910 was ik in de gelegenheid deze zeer interessante zaadverspreiding op de strandweiden bij Hellevoetsluis op groote schaal waar te nemen. De tijdens mijn bezoek heftige zeewind joeg de traliekelken der aardbeiklaver over de geheele uitgestrektheid der buitendijks gelegen gronden voort; in de jongere waren de twee zaadkorrels nog aanwezig, de oudere hadden ze zonder uitzondering verloren.

Rijswijk (Z.-H.).

H. R. HOOGENRAAD.

IETS OVER DE ZWARTE LIJSTER.

OT de vogels die het makkelijkst door een elk kunnen worden waargenomen, behoort voorzeker de zwarte lijster.

Dit is voor een zeer groot deel te danken aan de omstandigheid, dat deze vogel de laatste jaren in steeds grooter aantal de steden tot verblijfplaats heeft gekozen. In geen park of plantsoen, ja zelfs niet in onze stadstuinen, wordt hij gemist.

De merel, ook wel gieteling genoemd, zal dan ook voor de lezers geen onbekende zijn. 't Is een mooie, slanke vogel. In zijn deftig zwart vederpak, waarbij de oranjeleurige snavel fraai afsteekt, kunt ge hem ten allen tijde over de grasgazons zien rondwandelen. In tegenstelling met de houtduif b.v., die zich altijd langzaam en statig beweegt, spreekt elk zijner bewegingen van vlugheid, van drift en van kracht. Een oogenblik zit hij stil en kijkt nauwlettend rond. Dan plotseling loopt hij snel vooruit en begint nijdig in den grond te pikken. Heeft hij wat gevonden? Ja! zie maar hoe hij zich inspent om een worm, die hij met den snavel heeft vastgegrepen en die alle moeite doet weer in den grond te verdwijnen, te bemachtigen. Heel het lichaam schokt mede, telkens als hij poogt met een ruk zijn prooi boven de aarde te trekken. Spoedig is de strijd beslecht en ligt de worm op den grond te kronkelen om al dadelijk als een lekker hapje door den merel te worden verorberd of, als hij jongen heeft, bij stukjes en brokjes naar 't nest te worden gebracht.

Al vroeg in 't voorjaar begint de zwarte lijster er aan te denken een huishouding op te zetten en dan vangt het wijfje, dat vaalbruin van kleur is, aan, een nest te bouwen; waarbij al te nieuwsgierige of te brutaal optredende musschen, gedurig verjaagd moeten worden.

Ik vind het mooi, zoo'n merelnest. Eerst wordt er van niet al te dunne takjes een komvormig mandje gemaakt, dan wat dunnere takjes, dikwijls ook aarde of klei om alles dicht te maken,

daarbinnen fijne vezeltjes en dunne sprietjes en eindelijk de eitjes, die, meestal vijf in getal, blauwachtig groen van kleur zijn. De beide nesten echter die ik heb gezien, hielden geen blauwe eitjes in, maar witte. Ik durf niet zeggen dat zij *helder* wit waren, omdat ik niet dichter bij kon komen dan op een vijf meter afstands van 't nest.

In den regel bouwen de merels hun nest tamelijk laag bij den grond. In de stad gaat dat natuurlijk niet; de beide boven reeds genoemde nesten, bevonden zich wel 6 en 12 M. boven den grond. Onverpoosd worden de eieren door het wijfje bebroed. Slechts een paar maal per dag verlaat zij het nest om wat voedsel te zoeken; een oogenblik later kunt ge haar er weer heen zien vliegen om, na wat schikken en plooiën, opnieuw op de eieren plaats te nemen.

Onderwijl laat het mannetje van een naburige pereboom of van 't hoogste takje van een gouden regen zijn mooi gefluit weerklinken. 't Is een kort maar schoon lied dat hij zingt. De merelzang stemt mij altijd blijde en is volstrekt niet in staat droefgeestige gedachten op te wekken.

Immer fluit hij door. Rein, bekoorlijk, verheven is die zang. Maar als straks de eieren uitkomen beginnen de zorgen. Dan is het een af- en aanvliegen met bekken vol voer, zonder ophouden, zoowel door 't mannetje als door 't wijfje. In 't nest worden ze al luid piepend verwacht en vijf groote, wijd opengesperde bekken op vervaarlijk lange halzen, steken boven den nestrand uit, telkens als vader of moeder komt aangevlogen. Om al die monden open te houden is heel wat noodig en bovendien moet 't nest schoon gehouden worden. De uitwerpselen der jongen worden dan ook zorgvuldig verwijderd, dus is van een vervuilen van het nest geen sprake.

Wie er toe in de gelegenheid is, moet 't nooit verzuimen die familietafreeltjes af te loeren. Het is een genotvolle bezigheid en voor verveling behoeft ge niet te vreezen.

Als de jongen wat grooter worden begint 't nest allengs te klein te worden, dan is het een gedrang, dat men elk oogenblik verwacht er één uit te zien tuimelen. Maar zoover komt het niet. Wel kan de één en dan een ander zich met moeite binnen boord houden, maar er uit gaan ze niet of het moet vrijwillig zijn. De ondernemendste kan men nu bij tijd en wijle op den rand van het nest zien staan, maar vooreerst lijkt het hem binnen toch beter dan buiten. Lang duurt het echter niet of hij verlaat het nest en zit nu op een tak in de nabijheid te piepen. Zou dit angst of spijt zijn?

Nu begint het voor het ouderpaar nog moeilijker te worden. Als alle vogels in 't nest zijn, weten ze tenminste waar ze wezen moeten; maar als d'een na den ander het ouderlijk huis vaarwel zegt, kost het de beestjes heel wat moeite alle op tijd van voedsel te voorzien. Zoo kan het gebeuren, dat in letterlijken zin, de vogel gevlogen is. Als de oude dan komt aanvliegen is de deugniet verdwenen. Onderzoekend gaat het vader- of moederoot door 't nabijzijnde hout. Wanneer de kleine in een naburigen boom heeft plaats genomen, is hij spoedig gevonden. 't Gebeurt echter ook wel, dat zoo'n klein ding een heel eind is weggevlogen. Dan laat de oude merel zijn geroep weerklinken en bij elk der toonen, die, kort op elkander volgend, fel worden uitgestooten, wordt met de staart een krachtige, opwaartsche beweging gemaakt. Plotseling vliegt de vogel weg en onder 't vliegen wordt die roep zeer snel achter elkander herhaald. Hij heeft de verlorene ontdekt en vliegt nu regelrecht naar den ontrouwen zoon of ontrouwe dochter, door wie hij reeds met trillende wijkjes en geopende bek wordt verwacht.

Een ander weer heeft de stoute schoenen aangetrokken en zich uit den boom op den grond laten vallen. Als 't nu een stadstuinje is waar gedurig katten rondzwerven, is 't spoedig met den waaghals gedaan, maar is dat niet het geval, dan wordt er voor voeding geregeld zorggedragen.

Zoo ver strekt zich de zorg van 't ouderpaar, dat het in de aanwezigheid van den een of anderen vogel in denzelfden tuin waar zich hun kind bevindt, een aanslag op diens leven

zien. Musschen wordt met vorstelijk gebaar beduid, dat zij het veld moeten ruimen. Ik heb het zelfs gezien, dat de merelman, toen zich een houtduif op de schutting vertoonde, met krachtigen vleugelslag op dien »indringer« aanvloog en het scheelde niet veel of de duif was ondersteboven gegaan.

Als er een mensch in den tuin komt, vliegen de ouden, onder 't uiten van diezelfde angstige tonen, als toen één der hunnen zoek was, in een nabijstaanden boom. Maar is 't gevaar geweken, dan klinkt weer het vroolijk gezang van 't mannetje; en het wijfje haast zich, den jongen burger der vogelwereld een versnapering te brengen.

Lang vliegen de jongen nog met de ouders mede. Ten laatste echter gaat elk zijns weegs en voor de tweede maal wordt 't nest in orde gebracht.

Amsterdam.

H. M. TOUBER JR.

VRAGENBUS

der Vereniging voor Aquariumliefhebbers „Antonie van Leeuwenhoek”
te Rotterdam.

ET zij mij vergund, waar wij voor de eerste maal gebruik maken van de gastvrijheid van dit blad, een kort woord ter inleiding te schrijven, een woord van dank aan de redactie, een woord ter introductie aan de lezers.

De verpleging van exotische visschen heeft hier te lande nog niet die uitbreiding verkregen, die zij verdient. Wel stond ten allen tijde een ieder bewonderend voor de prachtige stukjes natuurleven in het Artis-aquarium, maar zoo iets thuis in te richten, het dagelijks voor oogen te hebben, het intieme leven dier waterbewoners te leeren kennen, dat leek iets onbereikbaars. Totdat bij onze Oosterburen, die ons op dit gebied een twintigtal jaren vooruit zijn, de levendbarende tandkarpers hun zegevierenden intocht hielden. Toen drong, via Zwolle zoover ik weet, de liefhebberij voor het verwarmde aquarium ook tot ons door. Schuchter verscheen hier en daar in de tijdschriften een stukje over exoten, handelaars vestigden zich, verenigingen werden opgericht, de Natuurhistorische Vereniging ruimde op haar laatste tentoonstelling een plaatsje voor ons in, kortom de liefhebberij voor exotische visschen in ons land bestaat en vraagt een bescheiden plaatsje.

Nu uit te weiden over het genoeg, dat ons zoo'n brokje tropennatuur in onze woonkamer verschaft, over eigenaardige voorttelling en zorgvuldige verpleging der jongen, die het ons te zien geeft, lijkt mij minder gewenscht. Daarop is bij een latere gelegenheid terug te komen. Ons doel is, de vele lezers van dit blad, die zich reeds met exotische-vischteelt bezig houden, te bewegen, hun ervaringen bekend te maken en de zeer velen die het nog niet beproefden, op te wekken met onze hulp het eens te wagen. De geschikte tijd daartoe begint nu te komen. De moeilijke wintertijd met zijn lichtarme dagen is gelukkig haast voorbij en al gieren de stormen nog om ons huis, in het verwarmd aquarium maken zich de bewoners ter voortteling gereed en tooveren ons zomersche beelden voor. Aan 't werk dus!

Wie voorlichting wenscht, wende zich tot ons. Alle vragen zullen gaarne beantwoord worden en voor zoover ze van algemeen belang zijn ook in deze rubriek opgenomen worden. En daar onder deze vragen, helaas, maar al te veel informaties omtrent vischziekten zullen voorkomen, wat te meer te betreuren is, daar onze kennis hieromtrent nog zoo angstwekkend klein is, lijkt het mij gewenscht maar dadelijk op den gulden regel te wijzen, dat ziekten gemakkelijker te voorkomen dan te genezen zijn en bij voorbaat een beproefde methode aan de hand doen, *hoe men pas aangekomen visschen behandelt*.

De beste tijd om exotische visschen te laten komen, is het begin van den zomer. Heeft men een goeden vriend, die toch dien kant uitgaat en zich met ons vrachtje wil belasten,